

vis fuldt anerkendte princip om, at forurenere betaler – som gælder i alle internationale miljøaftaler, som står i Amsterdamtraktaten, og som er et almindeligt anerkendt politisk princip – også skulle gælde for landbruget, f.eks. i form af, at de miljøomkostninger, gødningsforbruget har, skulle indregnes i prisen via en afgift.

Men det har de borgerlige partier, Venstre og De Konservative, været systematisk imod, systematisk imod, og derfor har vi fået alle de ordninger, der er med indberetninger, skemaer og kontrol. Hvis landbruget er træt af det bureaukratiske bøvnl – og det kan jeg godt forstå – så ved man helt præcist, hvem man skal takke for det, nemlig Venstre og De Konservative.

(Kort bemærkning).

Henning Grove (KF):

Det er da rigtigt, at vi ikke fik alt for megen tak for, at vi gik med i vandmiljøplanen, men det var ikke på grund af skemaerne alene, det var, fordi man mente, vi gik for vidt med den og krævede for meget.

Jeg tror, vi har en god vandmiljøplan, der kan komme til at virke, og jeg tror også, at vi i samarbejde med landbruget kunne finde en løsning, der kunne afløse mange af skemaerne. Jeg pegede på nogle af dem ved at sige, at det går den rigtige vej, og når det går den rigtige vej, kunne vi jo også sige: Jamen så længe det går så godt, løsner vi bureaukratiet lidt efter lidt, også for at give landbruget en gulerod til at fortsætte, for jo før det opfylder planen, jo bedre er det.

Men vi ved jo også, at noget af det, der mangler at blive opfyldt i planen, bl.a. er vådområderne, som vi har stort besvær med, fordi vi er for fedtede på det område. Vi skulle nok give lidt mere pr. hektar, så kunne vi også få opfyldt den del af planen.

Jørn Jespersen (SF):

Der er jo en evigt tilbagevendende diskussion om problemer med indtjening osv. i landbruget, men lad os prøve at se tingene i et lidt større perspektiv, nogle årtier tilbage.

Hvad er situationen i dansk og for den sags skyld vesteuropæisk landbrug og fødevarerproduktion? Den er, at vi har den ene fødevarer-skandale efter den anden. Vi har kogalskab, dioxin og alle mulige sundhedsfarlige bakterier som salmonella, campylobacter, burgerbakterier osv., vi har pesticidproblemer med både vore fødevarer og vort grundvand, og vi ser flere og flere aromastoffer og andre tilsætningsstoffer i

basisfødevarer. Vi har i det hele taget meget store problemer med kvaliteten af vore fødevarer.

Samtidig er den måde, man driver landbrug på i Danmark og de øvrige vesteuropæiske lande, meget skadelig for vores miljø og natur. Bestanden af harer og agerhøns er faldet til det halve i løbet af de sidste 6 år, vi har store problemer med sammenhængen mellem landbrugspolitikken og folkesundheden, og endelig har vi skævvredet markedet til ugunst for den tredje verden.

Der er stort set ikke ét eneste argument, der taler for at fortsætte den nuværende udvikling. Der har simpelt hen været en helt forkert strategi i dansk landbrug, og den er desværre i meget stort omfang blevet bakket op af et politisk flertal. Det har været en strategi, der har handlet om industrielt baceret masseproduktion af standardvarer, og så længe man ønsker at fortsætte den strategi, har man også bundet sig selv til en situation, hvor landbruget er i en permanent indkomstklemme, og hvor vi andre skal blive ved med at høre på al den jammer.

Derfor er der kun to muligheder: enten at indstille sig på, at sådan er det, eller at lægge strategien grundlæggende om. Jeg mener, at vi skal lægge strategien grundlæggende om, for dermed slipper vi også for en masse af den støtte, som jeg allerede har været inde på. Jeg nævnte tallet 20 mia. kr. som det gennemsnitlige støttebeløb, og for at illustrere det yderligere for hr. Christian Mejdahl, der har fattet en vis interesse for emnet, kan jeg sige, at sidste år steg eksportrestitutionerne også til mere end det dobbelte, så vi skulle af med ca. 3½ mia. kr. bare for at komme af med overskudsproduktionen af bl.a. svin og sukker. Det er fuldstændig absurd, at man først giver støtte til at producere en overproduktion og dernæst giver støtte til at afsætte den. Det er det glade vanvid.

Jeg har forståelse for, at regeringen arbejder med en ny redegørelse, og jeg glæder mig selvfølgelig til at se den, når den kommer. Det betyder så også, at vi kan ikke få nogen særlig grundig debat i dag, så de ting, jeg yderligere vil nævne, er bare input og ideer til regeringen og dermed også en antydning af, inden for hvilke rammer vi vil bedømme regeringens oplæg, når det nu kommer.

Vi ønsker en ny strategi, der bygger på det, man kunne kalde det dobbelte kvalitetsbegreb: kvalitet i produktet med hensyn til smag, udseende osv.; men også kvalitet i den bagvedlig-